

6 Ιανουαρίου 2015

Το πολύτιμο Βαμβάκι, άλλοτε και τώρα...

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Το βαμβάκι ήταν, είναι και θα είναι το σπουδαιότερο κλωστικό φυτό στον κόσμο, με την παραγωγή του να απέχει τεράστια από την παραγωγή αντίστοιχων φυσικών (φυτικών) ινών άλλων κλωστικών φυτών, όπως το λινάρι και η κάνναβις

Το βαμβάκι ήταν γνωστό και καλ-λιεργούνταν από τους προϊστορικούς χρόνους. Σχετικές έρευνες δείχνουν πως το βαμβάκι πρωτοαναπτύχθηκε σε δύο περιοχές εντελώς ανεξάρτητες και πολύ μακριά η μία από την άλλη: την Ινδία και την Αμερική. Υπολείμματα ινών βαμβακιού, χρο-νολογούμενα το 5.800 π.Χ. βρέθηκαν σε μια σπηλιά, στο Τεχουνακάν του Μεξικού, ενώ από άλλες πηγές τεκμαίρεται, ότι το βαμβάκι πρωτοεγκαταστάθηκε στο Μεξικό μεταξύ 5.000 και 3.000 π.Χ. Οι Έλληνες και οι Άραβες δεν γνώριζαν το βαμβάκι μέχρι την εποχή των πο-λέμων του Μεγάλου Αλεξάνδρου, αφού ο σύγχρονός του Μεγασθένης αναφέρει ότι «υπήρχαν δένδρα, στα οποία αναπτύσσεται μαλλί» στην Ινδία. Η αναφορά αυτή, μάλλον, αφο-ρούσε το δενδρώδες βαμβάκι -*Gossypium arboreum*- που είναι είδος ιθαγενές των Ινδιών.

Στο Ιράν η καλλιέργεια του βαμβακιού πηγαίνει πίσω στον 5ο π.Χ. αιώνα, ενώ στο Περού ιθαγενές είναι το είδος *Gossypium barbadense*, το βαμβάκι το μακρόινο. Η μεγαλύτερη ποικιλομορφία άγριων ειδών βαμβακιού συναντάται στο Μεξικό και αμέσως μετά στην Αυστραλία και την Αφρική.

Η Ινδία καλλιέργησε πρώτη βαμβάκι, πέντε -τουλάχιστον- χιλιάδες χρόνια πριν. Σ' ένα πανάρχαιο θρησκευτικό βιβλίο των Ινδών, το Rig Veda, που υποθέτουν πως γράφτηκε 1.500 χρόνια π.Χ., στον ύμνο 105 (στίχος 8) γί-νεται λόγος για «νήματα στον αργα-λειό» ενώ σε άλλο, νεότερο ιερό βιβλίο των Ινδών, τους Νόμους του Manu αναφέρεται το νήμα του βαμβακιού με το όνομα Kurpas ή Kuras, όπως είναι και σήμερα γνωστό το σύσπορο βαμβάκι στην Ινδία.

Στο πρώτο του ταξίδι στο Νέο Κόσμο ο Κολόμβος διασχίζοντας τον Ατ-λαντικό, αντίκρισε την πρώτη στεριά, ένα νησί του συμπλέγματος Bahamas. «Όταν ήμασταν ακόμα στη βάρκα του καραβιού», γράφει στο ημερο-λόγιό του στις 12 Οκτωβρίου 1492, «οι ιθαγενείς ήρθαν προς το μέρος μας κολυμπώντας και μας έφεραν παπαγάλους, κουβάρια από βαμβα-κερό νήμα, ακόντια και πολλά άλλα πράγματα....».

Στην αρχαία Ελλάδα το έφεραν οι Φοίνικες τον 2ο αιώνα π.Χ. Η συστη-ματική παραγωγή άρχισε ουσιαστικά ένα είδος βραχύϊνο, το *Gossypium herbaceum*, το βαμβάκι το ποώδες με άσπρες ή κεραμόχροες ίνες απο-κλειστικά και μόνο για την ικανοποίηση οικιακών αναγκών των καλλιεργητών. Η βαμβακοκαλλιέργεια έλαβε ώθηση στην Ελλάδα από το 1864 και μετά, οπότε εξ απίας του πολέμου της

Αμε-ρικής ανέβηκε η τιμή του, ενώ παράλληλα δόθηκε η ευκαιρία εισαγωγής σπόρου ποικιλιών ενός περισσότερο εμπορικού είδους του *Gossypium hirsutum*, με καλύτερη ανταπόκριση στο φυσικό μας περιβάλλον και επο-μένως με μεγαλύτερες αποδόσεις

Η παραγωγή στον κόσμο σήμερα

Η παγκόσμια καλλιεργούμενη έκταση, αυξημένη τα τελευταία χρόνια, ανέρ-χεται σε 370-400 εκατομ-μύρια στρέμματα (37-40 εκατ. εκτάρια) και η παραγωγή σε εκκοκκισμένο βαμβάκι υπολο-γίζεται κάθε χρόνο σε πε-ρίπου 25 εκατ. τόνους ή 110 εκατ. μπάλες (1 μπάλα = 226,8 κιλά ή 500 rounds). Η παραγωγή σε σύσπορο βαμβάκι είναι περίπου τριπλάσια. Η παγκόσμια μέση στρεμματική απόδοση σε εκκοκκισμένο βαμβάκι είναι 60-65 κιλά και σε σύσπορο 180-195 κιλά.

Η χώρα μας στην οποία τα αντίστοιχα μεγέθη είναι 90-100 κιλά και 270-300 κιλά, κατατάσσεται πέμπτη στον κόσμο όσον αφορά τις μέσες στρεμματικές αποδόσεις, με πρώτη στον σχετικό πίνακα την Αυστραλία.

Οι δέκα κυριότερες χώρες παραγωγής βαμβα-κιού στον κόσμο είναι η Κίνα, η Ινδία, οι ΗΠΑ, το Πακιστάν, η Βραζιλία, το Ουζμπεκιστάν, η Τουρκία, η Αυστραλία, το Τουρκμενιστάν και η Αργεντινή. Οι πέντε σπουδαιότερες εξαγωγικές χώρες είναι οι ΗΠΑ, η Ινδία, η Βραζιλία, η Αυστραλία και το Ουζμπεκιστάν, ενώ οι κυριότερες χώρες εισαγωγής βαμβακιού είναι η Κορέα, η Ταϊβάν, η Ρωσία και η Ιαπωνία.

Το παγκόσμιο εξαγωγικό εμπόριο του βαμβακιού φτάνει κάθε χρόνο τα 12 δια-δολάρια, από τα οποία 5 δια δολάρια προέρ-χονται από τις Η Π Α και 2 δις δολάρια από τις χώρες της Αφρικής. Στο πλαίσιο του παγκόσμιου εμπορίου βαμβακιού διακινούνται κάθε χρόνο 8,0-10 εκατ. τόνοι, με κύρια χώρα, που καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις συνολικές ποσότητες την Κίνα. Κατά την περίοδο 2013-14 στο παγκόσμιο εμπόριο βαμβακιού διακινήθηκαν 8,5 εκατ. τόνοι, 1 εκατομμύριο τόνοι λιγότεροι από την προηγούμενη πε-ρίοδο, εξαιτίας των μειωμένων εισα-γωγών της Κίνας που, ειρήσθω εν παρόδω, είναι η μεγαλύτερη παρα-γωγός αλλά και η μεγαλύτερη σε ει-σαγωγές βαμβακιού χώρα στον κό-σμο.

Να σημειωθεί, ακόμα, ότι τα παγκόσμια αποθέματα βαμβακιού κινούνται κάθε χρόνο σε ποσότητες 18-20 εκατ. τόνων, με το 60% της ποσότητας αυτής να το κατέχει η Κίνα.

Η καλλιέργεια είναι πλήρως εκμηχανισμένη στην Αμερική, την Ευρώπη και την Αυστραλία, ενώ στην Ασία, σε ένα ποσοστό, έχει προχωρήσει η εκμηχάνιση, σε μεγάλο ποσοστό όμως οι καλλιεργητικές εργασίες συμπεριλαμβανομένης και της συγ-κομιδής γίνονται με το χέρι. Στην Αφρική και γενικά στις αναπτυσσό-μενες

χώρες στο συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό των καλλιεργούμενων εκτάσεων, οι καλλιεργητικές φροντίδες στο σύνολό τους γίνονται χειρωνακτικά, συμπεριλαμβανομένης και της συγκομιδής. Το τελευταίο, που συμβάλλει αποφασιστικά στο υψηλότερο κόστος παραγωγής του βαμβακιού, αντισταθμίζεται εν μέρει από την υψηλότερη ποιότητα του προϊόντος, αφού το βαμβάκι που συγκομίζεται με το χέρι είναι πολύ πιο καθαρό (μικρότερο ποσοστό ξένων υλών).

Παρατήρηση: Το παρόν άρθρο δημοσιεύεται με τη συνεργασία της οικονομικής και αγροτικής εφημερίδας “ΠΑΡΑΓΩΓΗ” (κυκλοφορεί στα περίπτερα κάθε Σάββατο), <http://www.paragogi.net>